

Udskriftsdato: 23. marts 2023

VEJ nr 9054 af 26/01/2023 (Gældende)

Vejledning om fødevarekædeoplysninger

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri\Fødevarestyrelsen, j.nr. 2022-28-39-00596

Vejledning om fødevarekædeoplysninger

1. Indledning

Fødevarekædeoplysninger er oplysninger, der skal sendes med dyr, der skal slagtes og anvendes som fødevarer. Det er besætningsejeren eller den, som er ansvarlig for afsendelse af dyrene til slagtning, som er ansvarlig for, at fødevarekædeoplysningerne afgives. Reglerne omfatter alle dyrearter undtagen vildtlevende vildt.

Vejledningen retter sig til besætningsejere og slagterier samt til embedsdyrlæger og vagtembedsdyrlæger (i kødkontrollen og i veterinærsektionen).

1.1 Vejledningens indhold

Vejledningen omfatter:

- Reglerne om fødevarekædeoplysninger og hvilke informationer om fødevarekæden, slagteriet skal have modtaget, før dyrene må slagtes.
- De fødevarekædeoplysninger, der skal afgives, når dyr sendes til slagtning enten direkte fra en besætning eller via en handelsmand.
- Nogle af de måder, man kan afgive fødevarekædeoplysninger på.
- Embedsdyrlægens kontrol med, at kravene om information om fødevarekæden er overholdt.

1.2 Formålet med fødevarekædeoplysninger

Formålet med fødevarekædeoplysninger er at sikre, at alle slagtedyr bliver undersøgt og slagtemæssigt behandlet i forhold til den måde, de er produceret på, og at fødevarekontrollen kan spore oplysninger af betydning for fødevaresikkerheden. Information om fødevarekæden skal være en hjælp for slagteriet til at tilrettelægge slagtearbejdet, og for embedsdyrlægen til at afgøre hvilke inspektionsprocedurer, der er behov for. Derfor må dyr kun slagtes, hvis der foreligger fødevarekædeoplysninger.

2. Hvilke fødevarekædeoplysninger skal man afgive?

Følgende oplysninger skal afgives før slagtning:

- a) Oprindelsesbedriftens status eller den regionale dyresundhedsstatus
- b) Dyrenes sundhedsstatus
- c) Veterinærlægemidler eller andre behandlinger, hvor tilbageholdelsestiden er på over 0 dage, som dyrene har fået i løbet af en relevant periode (det vil fx sige, hvor tilbageholdelsestiden ikke er overstået), samt behandlingsdato og tilbageholdelsestider
- d) Forekomst af sygdomme, der kan påvirke kødets fødevaresikkerhedsmæssige status
- e) Resultater af prøver fra dyrene, hvis de er relevante for beskyttelsen af folkesundheden. Resultater af andre prøver, der er udtaget med henblik på diagnose af sygdomme, der kan påvirke fødevaresikkerheden, herunder prøver, der er taget som led i overvågning og bekæmpelse af zoonoser og restkoncentrationer
- f) Relevante rapporter om tidligere inspektioner før og efter slagtning af dyr fra samme oprindelsesbedrift, herunder især embedsdyrlægens rapporter
- g) Produktionsdata, når disse kan give oplysninger om forekomsten af sygdomme
- h) Navn og adresse på den privatpraktiserende dyrlæge, der sædvanligvis tilser oprindelsesbedriften.

Oplysninger nævnt under d), e) og f) kan fx være oplysninger om brucellose og tuberkulose i besætningen. Der kan for eksempel også være tale om enkelte dyr fra en besætning, hvis de har været på græs i et forurenede område, eksempelvis forurenede med PFOS.

Andre eksempler kan være:

- Om en besætning er fri for sygdomme, under mistanke eller smittet (for eksempel mistanke om TB)
- Om en besætning er under offentligt tilsyn (OT)
- Passérsedler
- Salmonellaniveautildeling for svin
- Salmonella Dublin-niveautildeling for kreaturer
- Mht. trikiner, oplysninger om, hvorvidt svin kommer fra besætninger med kontrollerede opstaldningsforhold. Dette vil sige, at svinene er opdrættet uden kontakt til den vilde fauna og den risiko, der i den forbindelse kan være for indslæben af sygdom til besætningen. Verandastalde og andre staldsystemer uden tætsluttende ydermure, tage, trådnets mv. kan ikke betragtes som kontrollerede opstaldningsforhold.
- Analyseresultater på prøver, som er blevet undersøgt for restkoncentrationer af veterinære lægemidler, pesticider, hormoner m.m.
- Eventuelle relevante oplysninger, som besætningsejeren har fået fra sin praktiserende dyrlæge.

Er der yderligere forhold, som vil kunne have betydning for fødevarerens sikkerhed, skal dette også fremgå af fødevarekædeoplysningerne. Som eksempler kan nævnes en knækket kanyale i et dyr, forekomst af sygdom, som kan overføres via fødevarer, fx påvist forgiftning af dyr i sendingen ol.

Desuden skal besætningsejeren altid vurdere, om dyrene er raske og trives. Dette gælder for alle leverancer af dyr til slagting.

Desuden skal det oplyses, hvis dyrene er født uden for Danmark.

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer, (EU) 853/2004, bilag II, afsnit III

2.1. Oplysninger, der kan undlades

Oplysninger nævnt under a), b), f) og h) kan undlades, hvis slagteriet allerede har kendskab til disse oplysninger, for eksempel gennem CHR.

Oplysninger nævnt under a), b), f) og g) kan undlades, hvis producenten erklærer, at der ikke er nogen relevante oplysninger at indberette.

3. Besætningsejers ansvar

Besætningsejeren er ansvarlig for, at fødevarekædeoplysningerne stilles til rådighed for slagteriet. Det er slagteriets ansvar, at fødevarekædeoplysningerne foreligger til kontrol forud for slagting af dyr.

Oplysningerne kan afgives ved elektronisk dataudveksling eller i form af en erklæring, der er underskrevet af besætningsejeren.

Fødevarekædeoplysninger skal afgives for hver leverance af dyr, der skal slagtes. Oplysningerne skal afgives af en person, der har kendskab til forholdene i besætningen, og de skal afgives, inden dyrene sendes til slagting.

Dette gælder også ved forsendelse af dyr til slagtning i andre EU-lande. Her skal besætningsejeren medsende de samme oplysninger, som når dyrene slagtes i Danmark. Reglerne for afgivelse af fødevarekædeoplysninger er ens i hele EU.

Oplysningerne skal som udgangspunkt være slagteriet i hænde senest 24 timer før, dyrene ankommer til slagteriet. Oplysningerne kan dog også ledsage dyrene til slagteriet, hvis slagteriet på forhånd har accepteret det og i øvrigt har systemer, som sikrer, at hensynet til fødevaresikkerheden ikke lider under den senere afgivelse af de krævede oplysninger. Hvis fødevarekædeoplysningerne kan medføre alvorlige forstyrrelser af slagteriets aktivitet, skal besætningsejeren sørge for at meddele det til slagteriet i god tid, inden dyrene ankommer. Det kan fx være oplysning om salmonellaniveau 3 for svin.

Ved salg af dyr, som køber har til hensigt at få slagtet inden for en kortere tidsperiode, skal besætningsejeren være opmærksom på, at fødevarekædeoplysninger skal følge med dyrene.

Kommissionens gennemførselsforordning (EF) 2074/2005, bilag I, afsnit I

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer, (EU) 853/2004 bilag II, afsnit III, punkt 7, 2. afsnit

Hvis fødevarekædeoplysningerne ikke modtages på slagteriet, må dyrene ikke slagtes. Se afsnit 5.2.

3.1. Heste eller opdrættet vildt til slagtning

Heste:

Hvis en besætningsejer indleverer heste, skal hestene udover de almindelige fødevarekædeoplysninger ledsages af et pas. Se også [afsnit 5](#) om slagteriets ansvar og [afsnit 7](#) om embedsdyrlægens ansvar.

Opdrættet vildt:

Besætningsejere skal afgive fødevarekædeoplysninger for opdrættet vildt, der skal slagtemæssigt behandles på et slagteri.

Når inspektionen før slagtning og aflivningen foregår på bedriften, skal embedsdyrlægerne/vagtembedsdyrlægerne udstede et certifikat, hvoraf det fremgår, at registrene og dokumentationen vedrørende de pågældende dyr er i overensstemmelse med forskrifterne og ikke er til hinder for, at dyrene slagtes. Embedsdyrlægerne/vagtembedsdyrlægerne kan bruge de afgivne fødevarekædeoplysninger som dokumentation for, at registrene og dokumentationen for dyrene er i overensstemmelse med forskrifterne.

3.2. Nødslagtede dyr og uhåndterbare dyr

Besætningsejere skal afgive fødevarekædeoplysninger for dyr, der skal nødslagtes, og for uhåndterbare dyr.

Når inspektionen før slagtning og aflivningen foregår på bedriften, skal embedsdyrlægerne/vagtembedsdyrlægerne udstede et certifikat, hvoraf det fremgår, at registrene og dokumentationen vedrørende dyrene er i overensstemmelse med forskrifterne og ikke er til hinder for, at dyrene slagtes. Embedsdyrlægerne/vagtembedsdyrlægerne kan bruge de afgivne fødevarekædeoplysninger som dokumentation for, at registrene og dokumentationen for dyrene er i overensstemmelse med forskrifterne.

3.3. Fejl i afgivne oplysninger

Hvis dyr allerede er afsendt til slagteriet, og besætningsejeren efterfølgende opdager fejl i erklæringen eller de elektronisk afgivne oplysninger, skal ejeren straks kontakte slagteriet, så dette kan korrigere oplysningerne.

4. Hvordan afgives fødevarekædeoplysninger?

Fødevarekædeoplysninger kan afgives på flere forskellige måder. Måden, fødevarekædeoplysninger afgives på, er ikke vigtig. Det vigtige er, at alle de relevante oplysninger afgives for hver leverance af dyr.

For leverancer af fjerkræ til slagtning kan oplysninger om fødevarekæden fx afgives elektronisk via et af branchens kvalitets- og dokumentationssystemer – Kvalitet i Kyllingeproduktionen (KIK) eller Assured Chicken Quality Programme (ACQP).

For leverancer af svin og kvæg kan oplysninger om fødevarekæden fx afgives elektronisk via ”[Landbrugsindberetning.dk](https://landbrugsindberetning.dk)”.

Fødevarekædeoplysningerne kan også afgives ved at udfylde og underskrive en erklæring, som skal følge dyrene.

På Fødevarestyrelsens hjemmeside findes en skabelon til erklæringen på dansk til brug ved dyr, der kan slagtes i Danmark, og en skabelon på dansk, tysk og engelsk, der kan bruges, når dyr skal slagtes i udlandet:

www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Blanketter/Sider/Erklaering-om-foedevarekaedeoplysninger.aspx

5. Slagteriets ansvar

Slagteriet skal sørge for at få de relevante fødevarekædeoplysninger fra besætningsejeren. Ud fra fødevarekædeoplysningerne skal slagteriet beslutte, om det kan modtage dyrene til slagtning. Modtagelsen af fødevarekædeoplysningerne skal være en del af slagteriets HACCP-baserede egenkontrol, da det er slagteriets ansvar at sikre, at slagtning ikke finder sted, med mindre fødevarekædeoplysningerne er fremlagt og kontrolleret, eller med mindre embedsdyrlægen har givet tilladelse til slagtning under særlige betingelser. Se afsnit 5.2.

Slagteriet skal ligeledes kontrollere de pas, der ledsager heste, for at sikre, at hesten(e) er bestemt til slagtning til konsum.

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer (EF) 853/2004, bilag II, afsnit III, punkt 8

5.1. Slagteriets dokumentation

Slagteriet skal sørge for at have skriftlige procedurer for håndteringen af fødevarekædeoplysninger og skal kunne dokumentere, at oplysningerne for alle slagtedyr er kontrolleret, og at der om nødvendigt er ageret herpå. Der er ikke specifikke krav til udformningen af dokumentationen. Det kan være en dateret afkrydsning i et skema eller anden markering, som fx en angivelse af dato og underskrift/initialer på erklæringerne.

De relevante fødevarekædeoplysninger skal være indhentet senest, når dyrene modtages, og slagteriets aktiviteter skal tilrettelægges under hensyntagen til oplysningerne. Det kan fx være oplysning om salmonellaniveau 3 for svin.

5.2. Manglende fødevarekædeoplysninger

Hvis dyr leveres uden fødevarekædeoplysninger, skal slagteriet have procedurer for håndtering af disse dyr. Embedsdyrlægen kan tillade, at dyr slagtes, selv om informationerne om fødevarekæden ikke foreligger, forudsat at informationerne tilvejebringes, inden slagtekroppen(e) godkendes til konsum. Dette kan ske fx i tilfælde af systemnedbrud, der forhindrer udtræk af de indberettede oplysninger.

Foreligger den relevante information om fødevarekæden ikke senest 24 timer efter et dyrs ankomst til slagteriet, erklærer embedsdyrlægen kød fra dyret uegnet til konsum. Hvis dyret endnu ikke er slagtet, aflives det adskilt fra andre dyr, idet der træffes de nødvendige forholdsregler for at beskytte dyrs og menneskers sundhed.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, art. 40, pkt. 2 og 3.

5.3. Information til besætningsejeren

Slagteriet skal give besætningsejere meddelelse om relevante oplysninger, fx oplysninger om sygdomsfund, der har betydning for fødevaresikkerheden. Alt efter oplysningernes vigtighed kan tilbagemeldingen afgives telefonisk eller på skrift. Ved smitsomme husdyrssygdomme skal tilbagemeldingen foretages straks.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, art. 9, pkt. 2c

Bekendtgørelse nr. 1191 af 24. august 2022 om lister over smitsomme sygdomme til lov om hold af dyr og anmeldepligt af sygdommene

6. Slagteriets orientering af embedsdyrlægen

Når slagteriet har evalueret de relevante fødevarekædeoplysninger og besluttet at modtage dyrene, skal slagteriet straks og senest samtidig med modtagelsen af dyrene gøre oplysningerne tilgængelige for embedsdyrlægen.

Slagteriet skal meddele alle oplysninger (herunder fx modtagne passersedler), der giver anledning til sundhedsmæssige overvejelser, til embedsdyrlægen inden inspektion før slagtning (AM-kontrol). Der er ikke formkrav til, hvordan slagteriet skal overdrage oplysningerne til embedsdyrlægen.

Slagteriet skal også forelægge embedsdyrlægen fødevarekædeoplysninger, hvor oplysningerne kan medføre alvorlige forstyrrelser af slagteriets aktivitet. I sådanne tilfælde må slagtning og slagtemæssig behandling af dyrene ikke finde sted, før embedsdyrlægen har tilladt det.

Endvidere skal slagteriet ved modtagelse af nye, relevante informationer om fødevarekæden forelægge disse oplysninger for embedsdyrlægen.

Slagteriet skal straks underrette embedsdyrlægen, hvis der kommer dyr til slagtning uden fødevarekædeoplysninger. Se afsnit 5.2.

Slagteriet skal overdrage hestepas til embedsdyrlægen.

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer (EF) 853/2004, bilag II, afsnit III, punkt 5

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer (EF) 853/2004, bilag II, afsnit III, punkt 6

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer (EF) 853/2004, bilag II, afsnit III, punkt 7, 3

Hygiejneforordningen for animalske fødevarer (EF) 853/2004, bilag II, afsnit III, punkt 8

7. Embedsdyrlægens ansvar

7.1a Kødkontrollen

Det er embedsdyrlægens ansvar at kontrollere, at slagterierne overholder reglerne om fødevarekædeoplysninger.

Embedsdyrlægen skal kontrollere, at fødevarekædeoplysningerne er modtaget og håndteret i overensstemmelse med reglerne, og at slagteriet har skredet ind, hvor det er nødvendigt. Desuden skal embedsdyrlægen kontrollere, at dyr ikke slagtes, medmindre slagteriet er i besiddelse af og har kontrolleret informationer om fødevarekæden.

Undtagelsesvist kan embedsdyrlægen tillade, at dyr slagtes, selv om information om fødevarekæden ikke foreligger, forudsat at informationen tilvejebringes, inden slagtekroppen(e) godkendes til konsum, fx i tilfælde af systemnedbrud, der forhindrer udtræk af de indberettede oplysninger.

Embedsdyrlægen skal meddele slagteriet relevante oplysninger, fx oplysninger om sygdomsfund, der har betydning for fødevaresikkerheden.

Embedsdyrlægen skal gennemføre kontrol med slagteriets håndtering af fødevarekædeoplysninger. Kontrollen skal gennemføres ved audit og ved stikprøvevis tilsyn. Ved audit kan embedsdyrlægen fx anmode om at få fremlagt fødevarekædeoplysninger for en eller flere slagtedage for at kontrollere, om der er indhentet oplysninger for alle dyr slagtet de pågældende dage. Embedsdyrlægen skal kontrollere, om slagteriet har ageret, når det har været nødvendigt.

Embedsdyrlægen skal kontrollere/verificere, om afgivne fødevarekædeoplysninger er gyldige og pålidelige.

Embedsdyrlægen skal altid sikre, at heste er korrekt identificeret forud for slagtning. Dette gøres via hestens pas. Af passet vil det fx fremgå, hvis hesten er udelukket fra konsum eller har været behandlet med veterinærlægemidler, hvor tilbageholdelsestiden ikke er overstået.

Når embedsdyrlægen foretager inspektion før og efter slagtning, skal der tages hensyn til resultatet af kontrollen med fødevarekædeoplysninger, fx oplysninger om anvendt medicin eller sygdomsstatus.

Embedsdyrlægen kan tillade, at dyr slagtes, selv om information om fødevarekæden ikke foreligger, forudsat at informationen tilvejebringes, inden slagtekroppen(e) godkendes til konsum, fx i tilfælde af systemnedbrud, der forhindrer udtræk af de indberettede oplysninger.

Foreligger den relevante information om fødevarekæden ikke senest 24 timer efter dyrets ankomst til slagteriet, skal embedsdyrlægen erklære kødet fra dyret uegnet til konsum. Hvis dyret endnu ikke er slagtet, aflives det adskilt fra andre dyr, idet der træffes de nødvendige forholdsregler for at beskytte dyrs og menneskers sundhed.

Embedsdyrlægen skal træffe passende tiltag, hvis de ledsagende FVKO ikke svarer til de faktiske forhold på dyrenes oprindelsesbedrift eller til dyrenes faktiske tilstand, eller hvis de bevidst har til formål at vildlede embedsdyrlægen.

Relevante rapporter om tidligere inspektioner før og efter slagtning af dyr fra samme oprindelsesbedrift, herunder især embedsdyrlægens rapporter, er omfattet af fødevarekædeoplysningerne. Eksempel på sådanne rapporter kan være:

- Mistanke om smitsom sygdom eller zoonose
- Andre relevante forhold, som har dyresundheds-og fødevarerikkerhedsmæssig betydning, eller hvor man vurderer, at rapporten kan hjælpe landmanden med at forbedre sundhedssituation i besætningen (fx kontakt til landmanden ved kassation af dyr fra hans besætning grundet ondartet lungesygge) eller fordi det er vigtigt, at landmanden ved levering af dyr til næste slagtning igen videregiver vigtig information til slagteriet (for eksempel mistanke om brug af forbudte stoffer, mistanke om forgiftning m.m.)

Embedsdyrlægen skal give tilbagemelding til oprindelsesbedriften om relevante inspektionsresultater fra AM/PM- kontrollen. Hertil kan modellen i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2019/627 bilag I bruges.

Embedsdyrlægen er ansvarlig for at meddele de relevante inspektionsresultater til de kompetente myndigheder, når dyrene er opdrættet på en bedrift i en anden medlemsstat. Hertil skal modellen i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2019/627 bruges enten på de officielle sprog i de involverede medlemsstater eller på et sprog, som aftales mellem medlemsstaterne.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, artikel 7

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, artikel 40

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, artikel 42

Kontrolforordningen for animalske fødevarer, (EF) 853/2004, bilag I, afsnit II, kapitel I, 2a

Kontrolforordningen for animalske fødevarer, (EF) 853/2004, bilag I, afsnit I, kapitel II, del A

Kontrolforordningen for animalske fødevarer, (EF) 853/2004, bilag I, afsnit II, kapitel II, pkt. 2

Kontrolforordningen for animalske fødevarer, (EF) 853/2004, bilag I, afsnit II, kapitel III, pkt. 1

7.1b Vagtembedsdyrlægerne

Når vagtembedsdyrlæger foretager AM-kontrol ved slagtning af uhåndterbare dyr eller ved nødslagtning af dyr, skal de underskrive et certifikat, der skal følge dyret/dyrene til slagteriet. Før underskrift af certifikatet kan de anmode ejeren/brugeren om at fremvise dokumentation for, at der er afgivet fødevarekædeoplysninger for dyret/dyrene. Alternativt kan vagtembedsdyrlægerne selv kontrollere de registre, der ligger til grund for, at der kan afgives fødevarekædeoplysninger. Se afsnit 2.

7.1c Embedsdyrlægers/vagtembedsdyrlægers ansvar i forbindelse med slagtning af opdrættet vildt på bedriften

Når der foretages kontrol ved slagtning af vildt på bedriften, skal der underskrives et certifikat, der skal følge dyret/dyrene til slagteriet. Før underskrift af certifikatet kan ejer/bruger anmodes om at fremvise

dokumentation for, at der er afgivet fødevarekædeoplysninger for dyret/dyrene. Alternativt kan vagtembedsdyrlægerne/embedsdyrlægerne selv kontrollere de registre, der ligger til grund, for at der kan afgives fødevarekædeoplysninger. Se afsnit 2.

7.2 Veterinærenhederne

Embedsdyrlægen på afsendelsesstedet underretter den fødevarevirksomhedsleder, der foretager afsendelsen, om hvilke elementer af fødevarekædeoplysningerne, der som minimum skal gives til slagteriet.

Hvis dyrene afsendes til slagting i en anden medlemsstat, skal de kompetente myndigheder på afsendelsesstedet og slagtestedet samarbejde for at sikre, at oplysningerne fra den ansvarlige, der foretager afsendelsen, er let tilgængelige for den slagterileder, der modtager dem.

Ved tilbagemelding om ufuldstændige/manglende FVKO fra en kompetent myndighed i en anden medlemsstat skal veterinærenhederne videregive oplysningerne til afsenderen af dyrene.

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2019/627, art. 9, stk. 2a og 2b

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2019/627, artikel 42

Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 2019/627, art. 9, stk. 3a

Denne vejledning erstatter vejledning nr. 9311 af 24. marts 2022 om fødevarekædeoplysninger.

Fødevarestyrelsen, den 26. januar 2023

ULRICH PINSTRUP